

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 8 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 20.

Bünkrónika.

(b. i.) A bünkrónikák sosem szünetelnek. Hosszu-hosszu soraikat nem apasztja sem valamelyes nemzeti felbuzdulás, sem kötelességérzet, sem ethikai kényszer. Hogy az eltüntetett összeg árvák pénze-e, vagy ügyelek kötésével foglalkozó pénztőzséreké — egyáltalában nem határoz. A minap hoztuk hírét az aradi negyedmillió sikkasztásnak. Az eset egyes részletei most jönnek nyilvánosságra, melynek tárgyalása folytán a főbűnös még némi romantikus mezbe is burkolódzik. Ez esetet megelőzőleg egy adótárnok kezén tüntek el ezek, majd egy részvénytársaság pénztárát rohanják meg a betevők, mert pénztárosa eret vágott a pénzkészleten. Az apró pannaminók száma legionyi, de ezek már fel sem tűnnek s a közönség figyelme ezekre egyáltalában nem reagál. Riszticsék hazájában 8 millió sikkasztás részleteit bontogatják. Node! mindenki a maga háza előtt seperjen.

Mikor így a tekintélyes férfit, a közélet kitünőségét, a nemes emberbarátot, a közművelődési egyesületek alapító és disztagját látjuk lerángatni arról a piedesztálról, melyre őt a sok-sok éven át megüledett tekintélye, czimboraság, apró-cseprő szivességek helyezték, — úgy érezheti magát minden ember, mint az országos járványok idején, midőn mindenki vizsgaszemekkel nézi azokat, akikkel okvetlenül érintkeznie kell.

Nem vagyunk olyan elvakultak, hogy

ezt a nagy mérvű erkölcsi depravációt egyedül egy rendszer hibájául rójuk fel, de kétségtelen áll, hogy az ethikai tartalom, mely a bomlás ellen konzervál — igen megkopott s ma sem történik arra nézve semmi, hogy e bomlás megszüntetessék, sőt ellenkezőleg. Hogy közigazgatásunk volna e bajnak oka? Hisz éppen a mostani rendszernél nyílik arra alkalom, hogy megrostáltassanak az emberek — és még sem történik. *Krivány* ur két évtizeden keresztül pusztítja az árvák pénzét. Keresztül megy legkevesebb négy restaurátió és mindig bevásztatik. Meglehet, hogy mellette sok kötelességtudó, pontos hivatalnok elbukott. Keresztül élt azonkívül *Krivány* ur temérdek rovincsolást meglepetésekkel tarkítva és mindig pontosságról, rendről zengenek a jegyzőkönyvek. Feltűnik *Krivány* fényűzése, háza, életmódja, pazarlása és még sincs senki, aki két évtizeden keresztül szemébe vágja: az úr lop, lopja az árvák pénzét. Persze? — *Krivány* ur egy gentlemen férfi, aki készpénzzel fizet s pénzt szór oda is tele marokkal, ahol mormogást hall és kérkedő ábrázatot lát. Ez hatott is. A mormogás elnémul, a kétkedő ábrázat pedig derült mosolyra változik. Ime! megtaláljuk a büntársakat pedig csak szőrmentibe simogattuk a dolgot.

Keressük a többi büntársakat is. Az egyik büntárs a tisztikar, mely nemtörődömségével szinte tüntetett.

Nem értjük alatta az egészet s legfőképpen az alantasakat nem. Ők is tudták, látták kétségtelen a manipulációt. »A gróf a szolgája előtt a legkissebb« mondja egy

szellemes francia író, mert csak ez ismeri teljesen s ez tudja valóban, hogy mi van a tekintély alatt, melyet a külvilág címerére előlegez. De őket is az ígézet tartotta fogva és még egy ne szólj szám, nem fáj fejem s a szives hivataltárs, a közélet terén sokat forgoló, befolyásos, nagy ismeretességgel rendelkező férfi botlásainak szemét hunytak.

Azok, akik az ellenőrzés és felügyelet jogát gyakorolhatták volna felette, azokat baráti kötelek tartotta fogva s a bizalmat előlegezték derüre-borúra a külsőségek szerint itélve.

Mindezek következménye pedig az, hogy míg a közönséges tolvajok, rablók, sipisek s apró-cseprő garázda népségek félre dobják bárgyu szerszámaikat, melyekkel minduntalan rajta vesztenek, felhagynak egy időre bűnös foglalkozásukkal, mert a természet asztala terítve van, a jelenben nem fenyegeti őket a megélhetés gondja oly nagyon, a jövőre pedig nem gondolnak, — azalatt a *Krivány*-ok fülükbe hallják a korzók vig zenéjét, a yachtok vidám csobogását s lopnak. Az a tolvajkulcs, amelynek segítségével belémarkoláznak utoljára a kasszába, — csak igen alantas eszköz az ő kezükben. Mert van nekik egy más igen lényeges eszközük is, mely több mint a legjobb zárnyitó, vagy kasszafúró készülék. Ez a felülmulhatlan eszköz pedig nem más, mint a *társadalmi pozíció*.

Ki a másik büntárs? A legfőbb büntársat kell megkeresni, ítélőszék elé állítani és szenvedje el az utólérhetlen főbűnös büntetését is.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Egy elsülyedt város.

Irta: Mendelényi Béla.

Verne Gyula, a páratlan fantáziájú regényíró, egyik művében, amelynek »20,000 mértöld a tenger alatt« a címe, gyönyörű, színes tollal leírja az óceánok rejtelmét.

És csakugyan az ő hatalmas fantáziája és hatalmas tolla kell ahhoz, hogy a viznek világát, a rettenetes mélységek és titokzatos koralllabirintusok titkait, az emberi szem által még soha sem látott csodákat megközelítő képen láthassák olvasói.

Vonzó, csábító maga a gondolat is, lehatolni a 8000 méter mélységű tengerbe, a sima vizek alá; oda, ahová napsugár nem hat, oda, a hol a rettenetes sötétséget örökös némaság teszi szörnyűbé; oda, a hol a rettenetes vizek sulya alatt idétlen szörnyek, csodálatos hullók és halak születnek, élnek és irtják egymást; oda, ahol a fekete, nyálkás szirteken vérpiros koralok, zöldek, piszkos színű szivacsok teremnek s ahol hatalmas kagylók között a gyönyörű igazgyöngy születik és él. Az emberi fantázia kifogyhatatlan azokban a képekben, melyeket e soha nem látott csodálatos világról alkot. Mert hiszen ki merészkednék az éltető levegőből, a derűs verőfényből ide alászállani?

Ki kockáztatná azt meg, hogy behatoljon

a rémes némaságba, az ismeretlen vízi szörnyetek közé?

Nagy néha akad olyan elszánt buvár, aki néhány percze alá száll; ide azonban el nem jár; de meg nem is kívánczik,

Nos ezt az ismeretlen világot írja, jobban mondva festi le *Verne* az ő munkájában és mikor felsorol egy egész világot, egy vizalatti világot, megemlékezik olyas valamiről is, ami hihetlenebbül hangzik minden más állításánál is.

Egy városról beszél.

Egy városról, a mely a viz alatt van.

Ezernél több ház, templom, utcák, szóval egy valóságos város, 50 ölnyre a tenger tükre alatt!

És a város minden háza ép; a templom-tornya büszkén magaslik ki a többi épület közül. Am a torony csúcsa, az azon levő kereszt sem látszik ki a vízből. A hullámok bodrozódnak e fölött is.

És fennt, a viz színén, éppen a templom fölött, csendesén himbálódik egy vérpirosra festett bója, figyelmeztetve az arra járó hajókat, hogy erre veszedelmes az út, térjenek ki.

A viz alatti város pedig ott terül el a bója alatt, a templom körül, s a házak között, a templom körül és a város fölött halak uszkálnak, eviczkélnak, az utcákon pedig potrohos, óriási rákok, teknősbékák csuszognak, másznak és a itt-ott az ajtó küszöbén a százkaru szörnyeteg, a polyp nyújtogatja elő szipolyos, kocsonyaszerű tagjait.

Mindenki, aki olvasta ezt a gyönyörű leírást, bizonyosan azt mondta reá, hogy szép de bizony ez a város is csak *Verne* fantáziájában van meg.

* * *

És ime alig pár napja következő hír járta be a világ összes lapjait:

Egy amerikai hírlapíró, aki a »*New-York-Herald*« egy hajóján járja be a világot, legutóbb az indiai vizeken, Jamaikában fordult meg.

Itt azután igen érdekes dolgokat tapasztalt. A hajó egy verőfényes délelőtt vetett horgonyt a *Kingston* öbölben.

A víz tükre sima volt, egy hullám sem fodrozta.

Képzeltetni az utasok meglepetését, mikor a matrózok figyelmeztetésére, a hajó párkányáról alátekintettek a mélységbe.

A víz alatt tökéletes tisztán kivehető hatalmas várost láttak.

A város, a mely felett a tenger hullámai vetnek bodrot, egykor *Port-Royal* néven volt ismeretes és meglehetősen virágzásnak és — erkölcsi feslettségnek örvendett. A mostani kikötő postahajó állomásától egy közhajításnyira himbálódik a víz színén egy piros bója, amely szokás szerint a kikerülő veszélyes pontokat jelzi minden kikötő bejáratánál. A bója alatt néhány méternyre látszik a vízben a város templomának tornya és ennek is a csúcsán levő kereszt. Ez volt hát a városban a legmagasabb pont. A templom körül azután látható

Fájdalom! erre nincs mód. Nincs elég börtön, ahova őt zárjuk, nincs elég bíró, aki ítéljen felette; mert ez a főbűntárs nem más, mint maga a társadalom, mely tisztelettel, méltóságokkal lát el egy olyan egyént, akinek érdemességéről nincs meggyőződve teljesen, de sok-sok indok szól az érdemtelenség mellett. A tisztikar, vagy egyesek tévedhettek, de maga a *társadalom csak akkor téved, ha erkölcsileg téved.*

8 milliós sikkasztás. A kis Szerbia tul tesz a nagy Magyarországon, persze csak a sikkasztások terén. Egy rövid távirat jelenti ugyanis, hogy a belgrádi sóhivatalban nem kevesebb, mint 8 milliót tüntettek el. Szerbia pénzügyei nem a legjobb állapotban vannak különben sem, tanuskodnak erről az állami hivatalnokok, akik fizetésüket nem a legrendesebben kapják s a mezitláb és bockorban járó katonák, kiknek nem igen akad még egy olyan tündérük, mint Natália, hogy bakancsot vásároljon a tulajdon vagyonából s e sikkasztás csak sietteti az államtönek felé.

A 14. §. Bécsből táviratozzák: A hivatalos Wiener Zeitung az állami alaptörvény 14. §-a alapján 1898. július 1-én kelt császári rendeletet közöl, a mely a talajjavítási alap dotálására szánt állami járulékot 750.000 forintról 850.000 forintra emeli föl az 1898. évre. Egy másik császári rendelet, a mely ugyancsak a 14. §. alapján 1898. július 7-én kelt Ischlben, fölhatalmazza a kormányt, hogy járuljon hozzá, hogy a bosznia-hercegovinai országos kormány 60 év alatt törlesztendő, legfeljebb 11 millió forint kölcsönt vegyen föl a Gabelától (Boche di Cattaro) Trebinje és Gravosa (Ragusa) felé vivő szárnyvonallakkal építendő keskenyvágányu vasut ama szakaszainak kiépítésére, a melyek a megszállott területre esnek.

A bibornok-püspök legújabb körlevele.

Nagyot botlik a nagy. Korszakra is áll, nem csak emberre. A mi századunk is fontos dolgokban botlott. Egyik kezével előrántotta az

ismeretlenség homályából a soha nem rejtett új találmányokat, másik kezével el dobálta a kipróbált szent igazságokat. Így lett a század magas tudásu, de kicsiny hitű. Így haladt előre a tudományokban és züllött el társadalmilag, így lett gazdag és — elégedetlen, blazirt. A tudomány csarnokai, a felvirágzás minden külső jele, a műveltség minden szimptomája látszik egyrészt az egész világon, másrészt az ősi bárbaráság dul a villannyal világított utcákon, mint nép lázadás és anarkhisztikus forrongás és a legrutabb bűnök álarca nélkül mutogatják magukat.

Hiába! A tudományt lehet fához hasonlítani, mely drága, érdekes gyümölcsöket terem, de ezeket a gyümölcsöket csak az erős élő hit napja képes egészségessé érlelni; ha ez a nap nem melegíti a tudomány fáját, gyümölcse fanyar lesz, s a mi táplálásunkra való volna, meg veszekedik a társadalom a gőgös, hitetlen tudomány gyümölcseitől.

Belátja ezt a világ, be is látta. S a mélyebb látásu emberek, kiknek nem az orruk képezi a horizont, érzik, hogy a jövő harcza a vallás és az anarchia között fog le folyni. Elis határozták, hogy az új század hajnalán világra szóló demonstrációt rendeznek, engesztelésül Krisztusnak, kitől annyiszor el tért a XIX-ik század, csoportosításul a jobbknak a jövő harczaihoz és édes megnyugtatósául Krisztus helyettesének, ki élte alkonyán látni fogja a világ régi hitét a régi fény és erőben megnyilatkozni, s ebből a század alkonyán, a jövő század biztató hajnalát érezheti meg nemmes lelke.

Eme világra szóló ünnepélyes hódolat érdekében, — melyet hitvallás képen fog bemutatni az egész földkerekség, — fel emeli buzdító lelkes szavait a bibornok. Körlevele bevezetésében elmondja a főpásztor, hogy

kiváló katolikus férfiak kezdeményezéséből, — kik már nemzetközi bizottság alakításáról is gondoskodtak, melynek tisztb. elnökéül az eszmét melegen felkaroló Szentséges Atyánk XIII. Leo pápa Jakobini Demonkos bibornok ur ő eminentiáját méltóztatott kinevezni, — végét járó századunk alkonyán s a jövő század hajnalán az egész földkerekségét

átölelő katolikus világnak nagyszerű hódolati ünnepe készül az *Úr Jézus Krisztus*, a világ Megváltója iránt, midőn a nevezetes fordulót a szélesen e világon élő összes katolikus hívek szent hitüknek közös megnyilatkozásával ünnepelve lángoló szeretetük, imádatos hálájuk ünnepélyes hódolatát fejezik ki megváltó Jézus Krisztusnak, a Századok Ura és Istene iránt s egyszersmint törhetetlenül hűségük s gyermeki szeretetüket megújítják Jézus Krisztus földi helytartója iránt is.

A magasztos ünnep céljáról s irányáról tüzetesen tájékoztat a nemzetközi bizottság felhívása, melyet egész terjedelemben közölünk már.

A nemzetközi bizottság felhívását a magasztos eszme legmelegebb ajánlásával közli legújabb körlevelében a bibornok-püspök és a nemzetközi bizottságnak s ezáltal Magyarország részére kiküldött nemzeti ügyvivőség igazgatójának, dr. Való Simon pápai t. kamarás, budapesti t. kamarás, budapesti középponti papnevelő intézeti tanulm. felügyelő urnak külön is kifejezett kérelméhez képest egyházmegyéje számára a bizottságot következőleg alakította meg:

Zajnay János prépostkanonok, sz. József-intézeti kormányzó, a vaskorona-rend lovagjának elnöklele alatt kinevezte az egyházmegyei bizottság tagjaivá *Dencs* János tb. kanonok, nagyváradi-olasz esperes-plébános, dr. *Vucskics* Gyula nagyváradi-újvárosi plébános, a *Tiszántul* kath. napilap szerkesztője és dr. *Némethy* Gyula nagyváradi theologiai tanár urakat, ez utóbbit tudósítónak is kinevezvén, kinek hivatása és teendője leendő az egyházmegye és az ünnepélyes Hódolati Mű magyar nemzeti ügyvivőségének fentebb nevezett igazgatója közt az érintkezést közvetíteni.

Az így megalakított egyházmegyei bizottság főhatósági intézkedést igénylő határozatait további eljárás végett elnöke útján a bibornokhoz terjesztendi fel.

E rendelkezés előtt közli a bibornok Jacobini bibornok két hozzá intézett levelét, melyek közül az elsőben gyönyörűen van bemutatva a nemzetközi ünnepélyes hódolat céljából megindult mozgalom, a másodikban örömmel ad hirt arról a hatalmas viszhangról, mely a szélrőzsa

a többi épület, ezek között és, fölött a halak úszkálnak. Megjegyzendő azonban, hogy a várost csak akkor lehet ilyen tisztán látni, mikor az idő is tökéletesen tiszta és a tenger tükre is sima. A csodálatos, elsüllyedt város ugyanaz, melyet *Verne* Gyula 20,000 mérföld a tenger alatt című regényében gyönyörű fantáziával megírt, illetve leírt.

Természetes dolog, hogy az elámult utasok azonnal utánna tudakozódtak a dolognak, különösen pedig az említett újságíró, aki azután a következőket tudta meg az elsüllyedt várossal:

1692-ben történt az a szörnyű katasztrófa, hogy ezt a várost egy borzasztó földrengés víz alá süllyesztette. 3000 főnél több lakosa volt a városnak, akik a hullámok alatt lelétek sirjukat. Irtózatos lehetett a város pusztulása.

A hullámok összecsaptak fölötté és valószínűleg elnyelték ezt a várost, amelynek lakosai az akkoriban élt környékbeliek állítása szerint, talán a legfeszettebb és legerkölcstelenebb népe voltak a földtekének.

Akadott egy-két olyan is, aki túlélte a szörnyű katasztrófát. Ezek egyenesen az Isten sujtó kezét látták a borzalmas pusztulásban. Mert éppen olyannyira bűnösök, épp oly aljasok voltak a *Port-Royal*-beliek, mint *Sodoma* és *Gomorra* gyalázatos lakosai.

Az a legérdekesebb, hogy a város egy része épen maradt és nem süllyedt a habokba; nos ehhez hamarosan hozzáépítették a hiányzó többi részt.

És mi történt?

1703-ban irtózatos tüzvész égette le porig. Újra építeni próbálták a romokon. Am 1722-ben rettenetes orkán pusztította el a romladékok nyomait is a föld színéről. Még azután is akadtak olyanok, akik tanyát akartak verni a pusztulás e helyén.

1815-ben azután, mikor már megint formás kis város kezdett kialakulni a néhai *Port-Royal* helyén, ismét irtó tüzvész égetett benne össze minden éghetőt. Nem sokkal később pedig forgószél irtott benne végig. Mindezen szerencsétlenségek számos ember áldozatot okoztak.

Ez időből kezdve azután a néhai *Port-Royal* helyén mi sem mutatja, hogy ott valaha város állt. Az elpusztult város egy keskeny, a tengerbe nyúló földnyelven épült. És — mint a szentírás mondja, — nem sziklára épült, hanem homokra, hogy a szelek és az árvizek elsöpörjék.

Port-Royal különben Nyugat India egyik legszebb városa volt annak idején. Lakosai főleg tengeri kalózok voltak, a mely mesterséget tökéletesen jogos és becsületos foglalkozásnak tartották. A Jamaika-beliékkal együtt főként a spanyol hajókra vadásztak, a mely hajók Mexikó és Peru aranyát és ezüstjét szállították hazafelé. A környéken szerzett gazdaság nyomán azután rendkívül kiesapongó és tobzódó élet kapott lábra a városban. A legszemérmertlenebb bachanáliák napirenden voltak; csakugy és oly mértékben, mint a római császárság legszegényteljesebb korában. De a keleti fajtalan orgiák is készsleges követőkre és hívekre találtak eb-

ben az erkölcsileg tökéletesen elzüllött Babelben.

És a vad orgiák közepette, az undok tobzódás állati hangjai mellett egy napon, éppen délben bekövetkezett a rettenetes vég.

A levegő fulladt volt, az égen egyetlen egy felleget nem látszott. És egyszerre megmozdult a föld, az egész város hitetlen gyorsasággal elsüllyedt. A toronymagasra csapódó hullámok pedig harsogva zúgtak el az egykori város épületei felett, ahol annyi ezer ember sirját lelte. A temetőben levő halottak holttesteit kisöpörték a hullámok a sirokból és a feloszlásnak indult hullák ott kavargottak, örült gyorsasággal a szédítő örvényben, a város fölött.

Irtózatos lehetett a katasztrófa.

Oly rettenetes gyorsasággal folyt le, hogy a város lakosai közül alig egy-kettő tudott menekülni.

Ezek vitték azután hírét a borzalmas pusztulásnak.

Am a környék népe már rég elfeledte a *Port-Royal* város nevét.

Csak monda alakjában száll apáról fura a megátkozott, holt várostól szóló szörnyű történet.

* * *

És a néma, holt város fölött mind maig halak úszkálnak, hajók siklanak el. Hajók, a melyek a modern kor romlott és hitetlen gyermekeit viszik, egyik világrészről a másikba.

Vajjon hányan esnek gondolkozóba a holt város fölött való elhaladtuk közben? Hányan?

minden irányból kelt válaszképen első értesítésére.

Értesíti továbbá egyházmegyéje papságát a bibornok több fontos intézményről, óvodai és iskolai ügyekben, a személyzeti változásokról és a febr. 9. óta begyűlt kegyeletes adakozásairól a papságnak.

A körlevélben oly buzditólag és kimerítően közölt századvégi vallásos hódolatról még bővebben fogunk emlékezni.

A Vilmos huszár-ezred jubileuma.

— Fényes katonai ünnepek Nagyváradon. —

A Nagyváradon állomásozó huszár-ezred száz éves jubileumának közeledtével mind nagyobb az érdeklődés a fényesnek ígérkező nagy katonai ünnepély iránt.

A meghívókat és belépő jegyeket tegnap hordták szét a polgári hivatalok személyzetének, a melylyel a vasárnap délután tartandó ünnepélyes lovas-játékokhoz lehet bejutni a Ferencz József laktanya udvarára.

Az álló helyekre szóló jegyekkel elég bőven bánt a rendezőség, mert 20—20 drbonkint küldte szét az egyes hivataloknak. A tribünjegyekkel azonban nagyon csinyán bántak, mégis alig tudnak mindazoknak helyet szorítani, akiknek óhajtanának.

A tulajdonképeni jubileumi ünnepély szent misével veszi kezdetét, a melyet jó idő esetén vasárnap reggel a gyakorló-téren felállítandó sátorban fog olvasni, az ezred tisztikarának felkérésére dr. Schlauch Lőrincz bibornok, püspök úr Ő Eminenciája.

Ottó főherczeg részére külön diszsátor lesz felállítva a szent mise helyétől jobbra, melyben imazsámolyt és fauteleket helyeznek el.

Természetesen az ünneplő ezred tisztikara és legénysége teljes díszben kivonul a szent misére.

Az isteni tisztelet után defilé lesz s az ezred bevonul a feldisített laktanyába.

Délben a bibornok a rezidencia nagytermében fényes díszebédet ad Fenséges vendége tiszteletére, a melyre magasabb rangú tisztek s a polgárság és hivatalok legkiválóbbjai hivatalosak.

Ugyancsak vasárnap délután lesz a laktanya tágas udvarán az ünnepi lovasjáték, melynek műsora a következő:

1-ső kép.

Toborzás a pusztai csapszékben.

2-ik kép.

A Ferdinánd főherczeg-, Vécsey-, Blankenstein- és Mészáros-huszárok diszlovaglása, ezredünk összeállítását a nevezett ezredek két-két századból jelképezvén, 1798. évben, chernelházi Chernel kapitány és 24 lovas.

3-ik kép.

Jeu de barre (szalag-fogás) bemutatják ezredbeli altisztek és huszárok mai egyenruhájokban.

4-ik kép.

A Lichtenstein-huszárok egy szakaszának gyakorlatai. 1806-ik évben. Széchényi gróf főhadnagy és 24 lovas.

5-ik kép.

A Frigyes Károly-huszárok diszlovaglása, 1865-dik évben. Iglér hadnagy és 24 lovas.

6-ik kép.

Vivás lóháton, bemutatják ezredbeli altisztek és huszárok mai egyenruhájokban.

7-ik kép.

150 lovas diszfelvonulása (beletudva a fentemlített történelmi csoportokat és az ezred lovasított harsona-zenéjét) az előbb nevezett tisztek és Ulm báró, Klingspor báró és Berg báró kapitány közreműködésével.

A egyes képek zenekíséretét a »József főherczeg nevével viselő cs. és kir. 37-ik számú gyalog-ezred« zenekara eszközli.

Érdekes mozzanata lesz a szép ünnepélynek még a nagy katonai lóverseny, melyet a huszárezred B.-Püspöki község közelében az ugynevezett Micske major mellett rendez, az ünnepség második napján, hétfőn délután 3 órakor. A lóversenyre vendégeket szívesen lát az ezred verseny-bizottsága.

A jubiláló ezred tisztikara, mint értesülünk, ugy vasárnap, mint hétfőn nagy ebédet ad, melyet Czeglédy Sándor vendéglős, a Püspök-fürdő bérlője és Kovács vendéglős szerviroznak a legpazarabban s olyan összeállításban, a milyen még Nagyváradon alig volt.

Zola szökése.

Páris, július 20.

Azt mondják, hogy Zola Brüsszelbe utazott, ahonnan Hollandia felé veszi útját.

Az »Aurore« közöl egy cikket Zolától, amelyben azt mondja, hogy a Dreyfuspörben elkövetett jogi tévedés felett nem akart nagy vitát támasztani. A kormány meg akarja akadályozni, hogy az ügyre világot vessenek. Én — úgymond Zola — hogy igazamról a semmitőszék nyilatkozhasnék, bizonyítékokat akarok szolgáltatni. A jövő októberben ismét megjelenek a bírák előtt és előfogom terjeszteni azokat a bizonyítékokat, amiket az előbbi tárgyalások alkalmával nem engedtek előadnom.

Zola barátai határozottan állítják, hogy Zola nem fogja elhagyni Franciaországot, hanem tartózkodási helyét titokban fogja tartani, hogy elkerülje az ellene kibocsátott elfogatási parancs kézbesítését. Zola ma képviseltetni fogja magát a fenyítő rendőrbíró előtt a »Petit Journal«-ban közzétettek miatt J u d e t ellen indított becsületsértési pörében.

A lapok megerősítik azt a hírt, hogy Zola külföldre utazott; míg egyesek azt állítják, hogy Brüsszelbe utazott, addig mások részleteket tesznek közzé, amelyek arra mutatnak, hogy Zola ma délután 2 órakor érkezik Luzenbe.

Azt híresztelik, hogy Zola megszőkött. Reggel 6 órakor távozott el lakásáról és esti 8 óra 50 perczig még nem tért vissza. Azt állítják, hogy Genfbe utazott. A katonai körök organuma gyanánt szerepelő »Soir« hevesen megtámadja B r i s s o n miniszterelnököt, mert nem tudta megakadályozni Zola elutazását.

Kitüntetett hirlapíró.

»Szegények vagyunk és rosszul élünk.« Ilyenformán variálták a hirlapíró-emberek azt a közkeletű lumpmondást, mely a szegénységet a jó étellel hozza kapcsolatba. De ne higgye senki, hogy a »szegények vagyunk« az anyagi

állapotokra vonatkozik. Ez nem úgy van. A jó hirlapíró, a kiváló publicista nálunk is, a külső országokban is majdnem miniszteri fizetésért dolgozik, fiakeren járhat és a vacsoráját rendszerint crevette-en vagy halmajonaise-en kezdi és VSOP Martell-cognackal végzi.

Azért vagyunk szegények, mert nehezebb a munkánk, mint bárkié a világon. Éjjel dolgozunk, gyorsan, sebtiben és mégis nagy felelősség mellett. Ezerfajta munkát végzünk, ugyanolyan gonddal, figyelemmel, fáradsággal, mint a halhatatlanságnak dolgozó író, de ami munkánk többnyire tiszavirág-életű. Másnapra elfeledik, mert másnapra újat adunk. Az nem vigasztalás, hogy vezércikkeinket egy-két nap, vagy hét múlva a parlamentben elmondják »kitűnő szónoklat« gyanánt, mert ez a siker elvégre nem nekünk hozza a tapsokat.

És szegények vagyunk azért is, mert munkánkért sohasem jár a megszolgált elismerés. Névtelenek vagyunk s majdnem lenézettek. Csak akkor és addig szeretnek bennünket, a mig reánk szorulnak. Azontul gyűlölnék, nem azért, mintha rosszak volnánk, de mert lehetnénk rosszak. Gyűlölnék, mert félnek tőlünk; mert emberi dolog azt gyűlölni, aki erősebb.

Ilyen értelemben vagyunk mi szegények s ezért élünk rosszul.

És ilyen körülmények között nagy örömnkre van mindnyájunknak, ha hébe-korba, nagy elvéve egy-egy kollégák ér el olyan sikert, nyer olyan kitüntetést, amely nemcsak neki szól, hanem szól az egész mesterségnek. Olyan kitüntetést, amely nemcsak az egyes ember mellét díszíti (hisz az egyes ember sohasem szereti a rendjelet), hanem amely elismerése a kasznak, a mesterségnek, az összes törekvéseinek.

Ebből a szempontból nagy örömmel olvastuk ma a hivatalos lap élén a következő legfelsőbb kéziratot:

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán dr. Wohl Lajos hirlapírónak Ferencz József-rendem lovagkeresztjét adományozom.

Kelt Lainzban, 1898. évi június hó 22-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

Báró Bánffy s. k.

Ő felsége a király tehát a Ferencz József-rend lovag-keresztjével tüntetett ki egy hirlapírót.

Az teljesen mellékes, hogy a kitüntetett hirlapírót jóformán senki se ismeri s aki ismeretségben van vele, tudja róla, hogy volt ügyvéd, alügyész, aljárásbíró, de azt nem tudja, hogy hirlapíró is volt valaha. Hiszen előrebocsátottuk, hogy a hirlapíró mind névtelen. Igaz ugyan, hogy a kitüntetett kissé nagyon is tulzása vitte ezt a névtelenséget, mert mi, az állítólagos kollégái, se tudunk semmit az irodalmi és hirlapírói működéséről, de ez mit se változtat a dolgok lényegén. Hirlapírót akart a kormány kitüntetni s ez a szándéka nekünk hirlapíróknak akkor is jól esik, ha az ilyen czimen kitüntetett férfiú véletlenül nem is hirlapíró.

Világért se akarjuk ezzel a dr. Wohl Lajos esetleges érdemeit kisebbíteni. Azt is elhisszük nagyon szívesen, hogy íróember s egy két budapesti újság berlini tudósítója, De annyi bizonyos, hogy a czéhbéli hirlapírók nem ismerik irodalmi munkásságát, nem olvassák se jó, se rossz cikkeiket s a hirlapírói működését csak az otthonbeli zöld asztalok mellett figyelheték meg.

A hivatásos hirlapíróknak egyébként a kitüntetés mindenesetre nagy elismerés, amelyre méltán büszkék lehetnek. Ha olyan kevés hirlapírói működés kívántatik ahhoz, hogy valaki a Ferencz József-rend lovagkeresztjét kapja, mi mindnyájan olyan büszkén járhatunk az utcákon, mintha aranygyapjasak lennének.

Igy írja legalább az »Országos Hírlap.«

Lapunk t. olvasóit — kik a nyár folyamán bárhova nyaralni mennek és a lapot oda jártni akarják — figyelmeztetjük, hogy ebbeli szándékokat illetve czimüket a kiadóhivatallal tudassák. Lapunk kiadóhivatala készséggel fogja a kívánt helyre elküldeni a példányokat.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **A laktanyák fenntartása.** A katonai laktanyák fenntartása és gondozása évenként tetemes összegbe kerül Nagyváradi városának. Különösen a Ferencz József huszár-laktanyánál a készakarva elkövetett rongálások kerültek sokba a városnak. A tanács belátta, hogy ily módon az évi bérösszegnek jó része javítások révén elvész, megkereste a katonai parancsnokságot, hogy vegye át a kaszárnyák fenntartását, gondozását a bérleti idő tartamára s a város kész évenként bizonyos összeget fizetni. A katonai parancsnokság már válaszolt a megkeresésre s hogy a fenntartással járó költségek mérvére tájékozódást szerezhesen, kéri a fenntartással járó összegek három évi kimutatását. Ezt azonban nem lehet alapul venni, mert az eddigi számításokban azok a nagymérvű rongálások is befigyeltetnek, a mit a huszárok kész akarva követtek el. A tanács is erre az álláspontra helyezkedett s kéri a katonai parancsnokságot, más városoktól kérje be az egészségi adatokat s ez alapon kezdjék meg a tárgyalásokat.

* **A járványkórház elhelyezése.** A járványkórház elhelyezésének ügye, mivel meg lett fellebezve a közgyűlési határozat, még jó ideig húzódni fog. Amde a mostani járványkórházat az évi október hó 1-jére okvetlen be kell zárni. Már pedig valami uton-módon gondoskodni kell, hogy járványkórház álljon rendelkezésre. — A városi tanács ideiglenes járványkórházul két szétszedhető katonai barakot akart kölcsönözni s ez iránt előterjesztést is tett a honvédelmi miniszterhez. Azonban a kérdés megoldása nem sikerült, amennyiben a honvéd miniszter értesítette Nagyváradi városát, miszerint a járványos betegek elhelyezésére használt barakokban többet katonaság nem helyezhető el s így a kérelmet nem teljesítheti.

* **Nincs reá fedezet.** A kaposvári országos siketnémák intézete az iránt kereste meg Nagyváradi városát, hogy a humanus intézetet segélyben részesítse. A tegnapi tanács ülésen azonban a segélyezést megtagadták, mivel a városra már is rendkívül terheket ró a különböző humanus intézmények fenntartása s a hozzánk közelebb eső kolozsvári siketnémák intézetét már segélyezte Nagyváradi városa.

* **Nagyváradi 100 ezer forintja.** Popper István birtokos, a bodonosi szenttelepek tulajdonosa, egy Paptamásiig vezető helyi-érdekű vasut építésére Nagyváradi városától 100 ezer frt törzsrésztvény aláírását kérte. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a bodonosi szenttelek minél hozzáférhetőbbé tétele végett bizonyos számú törzsrésztvény jegyzését javasolja, hogy így a vasut kiépítése elősegíthessék. Nagyváradi város pénzügyi szakbizottsága azt véleményezte, hogy Popper szolgálatában a szenttelep termékeiből annyit, a melylyel annak minőségét kipróbálhatják. A városi tanács a pénzügyi szakbizottság véleményét elfogadta s ahhoz képest megkeresik a kérelmezőt, hogy megfelelő mennyiségű szenttelep bocsásson rendelkezésre. Egyben felkéri a kereskedelmi és iparkamarát, hogy tegyen lépéseket, mely gyárak volna hajlandók a szenttelep kipróbálását teljesíteni.

* **Thun gróf újabb tárgyalása.** Bécsből táviratozzák, hogy Thun gróf miniszterelnök ma kezdte meg tanácskozásait a katolikus néppárt tagjaival, kiket táviratilag hívtak Bécsbe. Az értekezleten a párt nevében résztvettek: Fuchs dr. a képviselőház elnöke, Dipauli báró Ebenhoch dr. és Karlon prelat. A tanácskozás tárgya a kormányban a nyelvkérdés rendezése ügyében tett javaslata. Hir szerint

azonban arról is tárgyaltak, hogy a néppárt milyen magatartást fog tanúsítani a jövőben. Az értekezlet másik célja az, hogy Thun rábírja a katolikus néppártot, hogy a kormány érdekében közbenjárjon a németeknél és a cseheknek. A katolikus néppárt állítólag hozzájárult Thun gróf, a nyelvkérdés rendezése ügyében tett javaslatainak alapelveire.

* **Leégett gazdasági épület.** Tegnap délelőtt a Wolfi korcsma közelében, a Zettel Gyula és társa által bérelt tanyán, egy gazdasági szin kigyulladt. A tűz eloltására az első segélyt a Fugyból éppen haza kocsizó Halász Gyula papnöveldei aligazgató nyújtotta. Csakhamar megjelent a tűznél Kassay István mezőbíró, a v. velencei tűzoltó különítménnyel. A nagy faépület azonban nem lehetett megmenteni. Egy vetőgép és több gazdasági eszköz is beleégett. A kár mintegy 300 frt.

* **Híradás Andréétől.** Párisból táviratozzák: Ma reggel Havre-be a Spitzbergákról távirat érkezett, amely szerint a Lofoden steamerhajó a Spitzberga szigeteken egyik öblében egy palackot talált, amelyben kártya volt a következő felirással:

A n d r é e 8.

Ebből azt következtetik, hogy Andréé az idén a Spitzbergák környékén járt.

* **Az illusztrált „Rendőri Közlöny.”** A kisebb-nagyobb kaliberű gazemberek tárháza: a „Rendőri Közlöny” tegnap szokatlanul finom papíron, illusztrálva jelent meg. Három érdekes arckép díszíti. Mindhárom alak valóságos rémalak, mord, vad tekintetű. Az első mákvirág Bálint István, volt Brassói lakos 28 éves, sikasztásért körözik. Állítólag Romániába távozott. Különös ismertető jele: hosszú az orra. — A másik alak még veszedelmesebb. Rablási kísérletet követett el, de meg csípték. A nagykanizsai vizsgáló-bíróságnál ül, de nem tudják, ki ő és merre van hazája. Először Lakatos Kovács Jánosnak mondta magát, de kisért, hogy ez álnév. Most ismét azt állítja, hogy Martinnak hívják. Szüleiről, származásáról semmit sem tud. Mintegy 20 éves. — A harmadik egy ismeretlen siketnéma. Most Krompach városát boldogítja ott létével. Kilitét szerelnék tudni.

* **Schenk tanár elődje.** A párisi Médecine moderne közlése szerint Schenk tanárnak volt egy olyan elődje is, a kinél nagyobb hatalmú és érdekesebb egyéniségű férfit nem produkált a legutóbbi két század: I. Napoleon. A császár egy levélben ugyanis, melyet 1806. augusztus 31-én irt menyének: Beauharnais Jenő olasz alkirály nejének, van egy passzus, mely a következőleg hangzik: »igyekezzék, hogy ne leánya legyen. Küldök önnek erre nézve egy receptet, mert ne higgye, hogy elég ha naponta néhány csepp vizes bort iszik. Az a recept — mondja a Médecine moderne — sokkal egyszerűbb, mint a Schenk tanáré, de nem valami hatékony, mert Beauharnais felségének mégis leánya született.

* **Keresik a földit.** A Hentzi szobor ellen elkövetett merénylet tettesének: S z e l e s Adorjának testvére holmi okiraton próbálgatta a más nevét irogatni s mikor azért a hatóság számolni akart vele, egyszerűen tovább állott s elfelejtette bejelenteni leendő lakásának a címét. Így azután a derék hölgynek, — aki külföldben Nagyváradon született — a következő sorokat szenteli a R. K.:

Magánokirat hamisítással vádolt ismeretlen tartózkodásu Szeles Etelka országos körözése elrendeltetvén, felhivatnak az ország összes bíróságai, hogy nevezettet saját hatáskörük területén nyomoztatni és a kir. büntető törvényszékhez bekísértetni sziveskedjenek. Személy leírása: neve Szeles Adél Etelka, férj. Szeles Lászlóné, születéshelye Nagyváradi, 36 éves (most 39), r. kath., özv., 2 gyermek anyja, tanárnő, nagysága 157 cm., testalkata középerős (kövér), arca gömbölyű (kövér), arcszíne barna, piros, homloka magas, haja fekete, orra, szája rendes, álla gömbölyű nyelvismérete: magyar, német, francia, angol. Budapest, 1898. jul. 7. Kir. tvszék.

* **Magneses sziget.** A Behring-tengerben, a Pribylov-sziget csoportjában van egy sziget a mely feltűnően magneikus természetű. A m g-

neses erő központja úgy látszik a sziget legmagasabb halma, az Ulakiya-halom, a mely a közelébe hozott iránytűt erősen kitéríti irányából; de — kisebb mértékben bár — mágneses tulajdonsága a sziget többi része is.

* **A médium.** Egy párisi vendéglő termében a hol az arlisták szoktak találkozni, nagyon mulatságos jelenet játszódott le a minap. Egy ismert menaszéria állatszeliidítője mulatott ott barátjaitól és ismerőseitől körülvéve, akik nagyban dicsérték bátorságát, mert éppen délután nagyon izgató előadást tartott. A többi között kérdezte valaki, hogy mivel szerezte meg bámulatos hatalmát a borzasztó vadállatok között.

— Egyedül azzal, hogy megmutatom neki, milyen kevéssé félek tőlük. Azután folyton szemmel kell őket tartani; a míg oroszlan egy bátor ember tekintetét érzi magán, oly szelid, mint a bárány. Én azonnal befogom nektek bizonyítani nézsem hatalmát. Figyeljétek csak! Látjátok ott azt a nagy, ostoba kinézésű embert, ugy-e? Valószínűleg egy óriás, bobóc vagy más ilyesmi. Arra fogom kényszeríteni, hogy idejöjjön mellém egy szó nélkül.

Ugy is lett. Az állatszeliidítő rászögezte hatalmas szemét a széken hanyagul ülő emberre, a ki egész máshova nézett. A fixirozott néhány pillanat múlva csakugyan nyugtalan lett; arra fordította a fejét s két perc múlva fölemelkedett és lassan a hipnotizőr felé közeledett.

— Csodálatos, mesés, sugdostak a körülülők.

A következő pillanatban a hosszú, erős ember szorosan az állatszeliidítő mellett állt s jobb kezével akkora ütést adott az álla alá, hogy lefordult a székről.

— Igy ni! Aztán bámuljon rám még egyszer, maga Paprika Jancsi.

Igy kiáltott a médium s egész nyugodtan visszatért kényelmes helyére.

* **A hol minden leány férjhez megy.** Siam az a boldog ország, hol minden leány biztos lehet, hogy nem marad hajadon. Történi pedig ez Csulalongkorn király ama bölcs intézkedése folytán, hogy minden leányt, aki bizonyos életkort már elért és még nincs vőlegénye, fölvesznek az állami hajadonok közé, a mi azt jelenti, hogy az állam kötelezi magát a férjhezadásra. Férjek az elítéltek közül kerülnek ki. Ha egy nőtlen ember Siamban kisebb bünt követ el, nem pénzbírságra vagy fogházbüntetésre ítélik, hanem arra, hogy vegyen el feleségül egy állami hajadont. Ha enyhítő körülmények szólnak mellette, akkor megengedik neki, hogy ő maga válassza ki a leányt, de ha szigorúan akarják büntetni, akkor kénytelen azt a nőt feleségül venni, akit a hatóság kijelöl. Ilyen rendszerrel érik el azután, hogy Siamban előbb-utóbb minden leány férjhez megy.

* **Szakácsnő és nevelőnő.** Angliában egy idő óta az észlelhető, hogy a fiatal leányok, a kiket a körülmények arra kényszerítenek, hogy önmaguk keressék meg kenyérüket, szivesebben mennek szakácsnőkné, mint nevelőnőnek. Az az oka ennek, hogy mint szakácsnők nagyobb fizetést kapnak, mintha nevelőnőnek állanak be. Így történt nemrég egy elszegényedett család fiatal leánytagjával is. Nevelőnőnek ajánkozott egy uri asszony gyermekei melé. Harmincz font sterling évi fizetést ígért neki és ő már el akarta fogadni, mikor tudomására jutott, hogy ugyanaz az u hölgy szakácsnőt is keres, a kinek 70 font sterlinget h-jlandó fizetni. Inkább tehát szakácsnőnek ajánkozott és mert jól tud főzni, most több mint kétszer annyit kap, mint a mennyit nevelőnői állásban ker-seit volna.

* **Tigris-mosdatás.** Érdekes jelenet játszódott le a minap egy moszkvai állatszeregletben. Az állatszereglet francia tulajdonosa befogadott egy kozáklegényt mint szolgát és mert beszélni nem tudott vele, jelekkel adta ki neki a parancsot, hogy tisztogassa ki a ketreczket. Azt hitte, hogy a szolga az üres ketreczket fogja felszűrölni de kitűnt, hogy a kozák rosszul értette a parancsot, mert másnap reggel a tulajdonos az állatszeregletbe lépve megrökönyödve látja, hogy a legény egy még alig megszelídített bengálai tigris ketreczében van. Az állat a tudta de ez a kozákot nem zavarta, mert egy dézsza hidegvízzel leöntötte a tigrist és neki állt, hogy a kefével végig sűrölje. Ugy tet-zett, hogy a tigris rögtön darabokra tépi a legényt, de nem így történt. A hideg víz, úgy látszik, jól esett a tigrisnek.

riének, mert kedvtelve hentergett a tócsában és farkával csapkodva, nyugodtan engedte magát ledörzsölni. A kozák a tigrissel végezve, egy másik ketreczbe akart menni, melyben szintén benne volt a fenevad-lakó, de a tulajdonos valahogy megértette vele, hogy ez még sem tanácsos.

SZINHÁZ.

A zsidónő.

Sokkal kevesebb sikerrel, mint aminőt a Troubadour előadásán tapasztaltunk, került tegnap színre *Halévy* operája, a *Zsidónő*.

Különösen a karok voltak kritikán aluliak. *Fehér*-nek a jó intonálása és a szabatos, biztos hang-találáson kívül főleg a rettenetes rossz játékot és hibáztatandó merevséget vesszük rossz néven.

Nem az az operaénekes, akinek ígérkezett.

Mezey erős indispozícióval küzdött; nagyérdeme, hogy ennek daczára oly szép ének előadást és oly tökéletes jargont hallottunk tőle. Virtus hangjai, leszámítva a második felvonásnál már érezhető kimerülést, bizony fényesek voltak. De ezzel azután el is mondtunk minden jót tegnapi szerepléséről. Egyetlen volt különben, aki szerepét jól betanulta és jól is énekelte.

Székely Irénről mindösszeannyi a mondani valónk, hogy jó reménységeinket lépten-nyomon beváltotta, kivéve azon helyeket, ahol *Kassai*-val együtt énekelte.

Kassai ne lépjen fel operában, mert ez nem neki való terrénum. Akinek zenei hallása nincs, az ne vállalkozzék ilyes szerepekre és ne hozza zavarba olyan partnerét, mint *Székely* Irén.

Perényi Margit minden csak koloratur primadonna nem. Így van! Semmi helye az operákba.

Kórusok rettenetesek. Az énekhangok elosztása rivális. Botrány színpadon így kórusban énekelni. És honnan veszi az igazgatóság azt a bátorságot, hogy *Váradit* operában felléptesse.

Hang, előadás, képzettség — semmi!

Azután a podesta kísérete pofon verte azokat a nagyhangu híreket, melyeket az intendatura a jelelemzek és felszerelések felől dobra ütött.

Valóságos hatóságilag engedélyezett vég-eladás volt az első felvonásbeli felvonulás.

A zene pedig sátor ponyvás bódénak, de nem olyan publikumnak játszott, amely publikum jóra való zenét hallott életében.

Ez a kefe! Ez a kefe! — i

Szinköri hírek. »Lili« kerül holnap pénteken színre, *Perényi Margittal* a czimszerepben. *K r e m e r* Jenő, a szegedi vár színház tagja mint vendég lép föl ez alkalommal és *Saint-Hypothese*-t játsza. A többi szerep *Baróti I.*, *Váradiné*, *Bartos*, *Kassai*, *Pataki* és *Szentgyörgyi* kezeiben van.

Heti műsor.

Csütörtök: A hun utódok. (Fái Szerénával és Ivánival)

Péntek: Lili.

Szombat: Stuart Mária. (Fái Szerénával.)

Vasárnap:) d. u. Börögér.

) este. Czigany. (Fái Szerénával.)

SPORT.

Kerékpár-verseny Nagyváradon. A nagyvárad kerékpár-egylet 1898. évi július hó 31-ik napján, vasárnap d. u. fél 4 órakor, a Rhédy-kerti Sport-tér 400 méteres sik-versenypályáján amateur nyílt versenyt rendez, melyre a társ-

egyleteket is meghívta. A verseny pontban fél 4 órakor kezdődik. Este fél 8 órakor társasvacsora a Sport-téren díjak kiosztásával.

Versenysorrendje a következő: 1. Megnyitó-verseny: 2000 méter, 5 kör. Elsőnek és másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. 2. Vendégek versenye: 3000 méter, 7½ kör. — Nyílt, a Nagyvárad Kerékpár-Egylet tagjainak kivételével. — Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. 3. I. Egyleti verseny: 2000 méter, 5 kör. Nyitva a Nagyvárad K. E. azon tagjainak, kik versenypályán díjat meg nem nyertek. Elsőnek kis ezüst, másodiknak és harmadiknak bronz érem. 4. Főverseny: 10.000 méter, 25 kör. — Elsőnek arany (30 korona értékben), másodiknak nagy ezüst, harmadiknak kis ezüst, negyedik bronz érem. Vezetési díj nagy ezüst érem. 5. Tiszti verseny: 2000 méter, 5 kör. Nyitva a tényleges szolgálatban levő katonatisztek és tiszthelyettesek részére. Első és másodiknak egy-egy tiszteletdíj. 6. Térelőny verseny: 2000 méter 5 kör. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. 7. Seniorok versenye: 2000 méter, 5 kör. Nyitva oly kerékpárosoknak, kik 35-ik életévüket betöltötték. Elsőnek kis ezüst, második és harmadiknak bronz érem. 8. II. Egyleti verseny: 2000 méter, 5 kör. Első és másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. 9. Műkerékpározás: Első és másodiknak tiszteletdíj. 10. Vigaszverseny: 1000 méter, 2½ kör. Nyitva oly kerékpárosoknak, kik az előző futamok egyikében részt vett, de első díjat nem nyertek. Elsőnek kis ezüst, második és harmadiknak bronz érem. Nevezés a startnál. Az összes versenyeknél a »Magyar Kerékpáros Szövetség« versenyszabályai irányadók. A verseny egyes számainál (az 5. és 9. kivételével) nevezéskor 2 korona tét fizetendő. Nevezési zárlat 1898. év július hó 28-án este 9 órakor. A nevezések a téttel *Mezey Mihály* verseny-intézőhöz (Kossuth Lajos-utca 3.) adandók be.

Igazságszolgáltatás.

A tékozló asszony. Két esztendeje körülbelül, hogy a budapesti kir. törvényszék felső bíróságokkal egyértelműleg gondnokság alá helyezte báró Splényi Árpádné, szül. Freistädler Flórát, akit nagy uri passió s szertelen pazarlása révén messze vidéken ismernek. Nem régiben oly kéréssel fordult a tékozló milliomosnő a törvényszékhez, oldaná fel őt a gondnokság alól, miután eléggé megkomolyodott ahoz, hogy millióival önhatalmilag rendelkezék. A törvényszék teljesítette a kérelmét s föloldotta a gondnokság alól, a mit később megerősített a kir. ítélő tábla is. A férj s az árvaszék a kuriához felebbeztek, a mikor mást gondolt a szép asszony: folyamodott a törvényszékhez, kérve, tartsa őt továbbra is gondnokság alatt, mert bizony ő még mindig tékozló s nem képes ügyei vezetésére. A törvényszék e kérelmével elutasította, mire a kir. ítélő táblához kerültek újból az iratok. Ma foglalkozva ügyével, Végh József kir. táblai bíró előadása alapján a tábla s az előbbi táblai ítélet hatályon kívül való helyezésével, újra gondnokság alá helyezte Freistädler Flórát.

REGÉNY-CSARNOK.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: Tátraházi R. P.

Alig lépett be ennek szobájába, a másik ajtón Platonoff lépett be. Haldenschwang melé ült, biztosította, hogy nagy öröme szolgál,

hogy ismét találkoznak, hogy a báró velük reggelizik és ha azután együtt tesznek körül egy sétát, hogy a kertet, istállókat megnézzék, végtelenül fog örülni. Haldenschwangot, kielőtt ez ember egészen visszaszító volt, ma különösen érintette Platonoff tolakodó szívélyeskedése. Örült, hogy Olga meghívását hosszabb időzésre nem fogadta el, az oroszoknak pedig röviden így felelt:

— «Most hivatalos ügyekben voltam itt és rögtön megyek vissza Buchenezgbe.

— Hivatalos ügyekben? Hogyan? szabadság közben? Háladatos dolog! — kérdezte Platonoff.

— Excellentiájával volt egy kis fontos beszélni valóm, — felelte Haldenschwang egykedvűen.

— Csak nem abban a lopás ügyben?

Alig mondtam ki, már aranyat adott volna érte, hogy visszaszívja. Waldheim tekintettel találkozott, mely halálos megvetéssel nyugodt rajta — majd a báróval, a ki mereven, gunyosan rézeit rá, nyelvét szívesen kitépte volna, mert most elárulta legtitkosabb gondolatait.

— Tulajdonképpen mire gondol ön Platonoff gróf ur? — kérdezte Haldenschwang. — Kérem fejezze ki magát egy kissé világosabban.

Platonoff látta, hogy itt már csak a vakmerőség segíthet.

— Az újság mai száma valami jegyzék hamisításról, jobban mondva lopásról beszél, szóval fatalis titkos történet, a minnek önöknél kellett megtörténnie. Ilyen esetekben összegyűlnek a diplomaták, összedugják a fejüket, megértetik egymással, hogy együttvéve sem okoskodhatnak ki a dologból, azután csendesen hazamennek. Nekem is az a mesterségem. jól tudom — fűzte hozzá hahotázva.

— Szép bizonyítéka annak, hogy ön megállja helyét a pályán, a melyet választott — felelte Haldenschwang szárazon és felállott.

Néhány szót váltott még Olgával, ki unatkozott az egész beszéd alatt köszönettel át vette a Petersdorfféknak szóló üdvözlőt és üzeneteket, aztán eltávozott.

Azt azonban nem tudta megállani, hogy Waldheimon ne üssön egyet, mikor a kocsihoz kísérté.

— Itt ugyan volna emberünk, a ki megmagyarázhatná, hogyan jutott az orosz kormány azon iratok ismeretére — szólt.

Waldheim látszólag nyugodtan felelt:

— Világos, hogy Platonoffnak tudnia kell, hogy a kormányt ki okosította meg affelől, a miről az újságok is oly határozottan beszéltek.

Mikor szobájába vissza ment, hosszú tudósítást írt. «Ő vagy én!» — szólt magában, mikor újra elolvasta. — »Az élet küzdelemnél minden eszköz meg van engedve.«

XIV.

Waldheim elküldte a tudósítást és első felhevülésében azt hitte, hogy minden gondját letette róla. Hogy ezzel olyan ultra tévelyedett, mely folyton mélyebbre fogja vezetni, csak akkor látta be, mikor az írásbeli jelentést kezéből kiadta és így elhatározása visszavonhatatlan lett.

Mindenek előtt most már arról kell biztosnak lennie, hogy mi fog történni legközelebb. Sokáig törte fejét, de nem jött szabadító gondolatra.

Percről perczre világosabb lett előtte, hogy Platonoff a bűnös. Soha ki nem álhatta ezt az embert; az a révedező szem, hamiskás mosoly kezdetől fogva kellemetlenül érinték. Lelkéből utálta azt a léna, dologtalan, játék és asszonyok között eltöltött életet, utálta, hiszen ő komoly munkában nőtt fel. Ennek daczára X-ben állandó vendégül megtűrte, mivel valódi jótéménynek látszott egy harmadik jelenléte az olyan unalmassá vált házasságban. Ő maga tanította meg Olgát az izazi hangra; keserű gunnyal felelt a herczgő minden kifakadására. Ezért volt jó az unokasívér, aki óra hosszat elmulatgatott vele, zenélték, francia regényt olvasott fel nek, szóval nagyon hasznos személyiség lett. Most jutott észébe, milyen boldog volt, mikor azt gondolta, hogy Platonoffnak semmi czéja sincsen a lovagias

szolgálatokkal, most emlékezett meg Platonoff egyes kérdéseiről, melyek akkor olyan összefüggéstelenek voltak, most értette csak meg azok mélyebb jelentőségét. Most eszmélt csak, hiszen Platonoff egyszer kihallgatta Haldenschwanggal való beszélgetését.

És egy dolog különösen feltűnt neki — végig futott rajta a hideg — egyszer mikor szokatlanul korán tért haza, Platonoffal találkozott, aki Olga írő szobájából jött ki, e szoba pedig az ő írószobájával volt összekötve. Annál feltűnőbb volt ez eset, mert Olga nem volt ott.

(Folyt. köv.)

TA VIR A T O K.

Thun gróf és a katolikus néppárt.

Bécs, július 20. (Saját tud. távirata.) Az osztrák miniszterelnök a katolikus néppárt vezéreivel megegyezésre jutott. Elhatározták, hogy a módozatokat titokban tartják.

Dóczi Lajos állásától felmentve.

Bécs, július 20. (Saját tud. táv.) Dóczi Lajost, »A csók« hirneves színmű szerzőjét az udvarnál viselt állásától a király felmentette.

Darányi uton.

Budapest, jul. 20. (Saját tud. táv.) Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter külföldre utazott. A földmivelésügyi miniszterium vezetését Kiss Pál államtitkára bizta.

A magyarság érdekében.

Mármrossziget, július 20. (Saját tud. táv.) Gyertyánligetben egy banket alkalmával Balogh püspöki helynök szenzációs pohárköszöntőt mondott. A többek között a következőket nyilatkozott: A ruthének között felmerült nemzetiségi torlódások hullámverése mellett nem állok meg lelkesedés között. Tenni fogok fokozottabb erővel, mint eddig. Igérem, hogy megyémben a magyarság ügyét diadalra fogom vezetni.

Szociálisták követelése.

Makó, július 20. (Saját tud. táv.) Az itteni szociálisták megjelentek Desseffy Aurél, csanádmege püspökénél és arra kérték, hogy egyik uradalmát parcellázza és adja bérbe a munkásoknak. A nemes szívé püspök nagyon szívesen fogadta a küldöttséget és a legnagyobb készséggel hajlandónak nyilatkozott, hogy kívánságukat teljesíti, de csak kilencz év múlva, mert akkor jár le a bérleti szerződés és addig a legjobb akarat mellett sem tehet eleget kérelmeknek. A lelketlen izgatók nem elégedtek meg az áldozatkész főpap e szép válaszával és a vallás ellen izgatták a népet. Annyira sikerült nekik nyomorult munkájuk a szegény, könnyen hívő nép között, hogy 500-an jelentették be kitérésüket anyaszentegyházunkból. De biznak benne, hogy sikerül ezeket a szerencsétleneket felvilágosítani helytelen cselekedeteikről és le fognak mondani arról, hogy szegénységük mellett még hitüket is elveszítik.

Lelőtt uzsorás.

Budapest, jul. 20. (Saját tud. táv.) Pryzemisl-ből jelentik: Stumpf tiszthelyettes Hokhinger uzsorásnak 25 forinttal

tartozott. E csekély összeget a tiszthelyettes nem tudta a mondott időre megfizetni, amiért aztán Hochinger feljelentette őt az ezredparancsnokságnál, ennek utasítására aztán Stumpf elment az uzsorához és megfizette a 25 frtot. Mig az uzsorás a nyugtát írta, Stumpf revolvert rántott és lelőtte őt. A tiszthelyestest letartóztatták.

Pofozkodó hirlapiró.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Washingtonból távirják: Schaffer tábornokot egy hirlapiró arcul ütötte. A dühös embert letartóztatták.

Az aradi sikkasztásról.

Arad, július 20. (Saját tud. távirata.) Az aradi negyedmillió sikkasztás ügyében a vizsgálat erősen folyik. Hírlik, hogy letartóztatják midazokat, kik az értékpapírok elzalogosításánál segédkeztek.

Nagy jégeső.

Nyiregyháza, jul 20. (Saj. tud. táv.) Itt ma nagy jégeső volt, jelentékeny károkat okozott a lakosságnak.

Letartóztatott temetkezési vállalkozó.

Arad, július 20. (Saját tud. táv.) Keresztes temetkezési vállalkozót ma este letartóztatták. A letartóztatás városzerte nagy szenzációt keltett.

Egy elfogott izgatóról.

Budapest, jul. 20. (Saját tud. táv.) Várkonyi Istvánt, a hírhedt izgatót már háromszor hallgatták ki. A végtárgyalás szeptemberben lesz megtartva.

Elmegyógyintézet Békés-Csabán.

Békés-Csaba, jul, 20. (Saj tud. táv.) Elhatározták, hogy 300,000 forinttal egy elmegyógyintézetet fognak építtetni.

Ismét bányaszerencsétlenség.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Alig mulik el nap, hogy ne kapjunk tudósítást azoknak a szegény embereknek szerencsétlenségéről, kik a föld gyomrában töltve egész életüket, kutatják az ott rejlő kincseket és felhozzák az emberiség boldogulására, hasznára. Ma ismét kaptunk hírt ezekről a bányamunkásokról. Németország területén Orzegovban nagy bányaszerencsétlenség történt. A tárna-kosár 27 bányással 250 méter mélységbe zuhant, 25 bányász meghalt, kettő haladoklik.

Zivatar Bécsben.

Bécs, július 20. (Saját tud. távirata.) A mai óriási zivatar alkalmával a központi temető fölött negyedórát tartott jégeső volt, mely számos ablakot zuzott be és faágakat tördelt le, a virággyakat és sir-diszítéseket pedig erősen megrongálta.

A bolgár fejedelmi pár utazása.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Ozelből sürgönyzik: A bolgár fejedelmi pár és Boris herceg fogadására megjelent Odesszában a városi parancsnok és a polgármester; az utóbbi kenyeret és sőt nyújtott át. Egy század katonaság is kivonult a lobogóval. Megjelent azonkívül Pétervárról egy császári szárnysegéd, Hartong vezérőrnagy, istállómester és dr. Stan-

zono bolgár diplomáciai képviselő Stasowitz vezérkari ezredessel, hogy a fejedelmi párt további utjokban kísérik. A továbbutazás udvari vonaton történt. Kiebben Dragomirov főkoronmányzó bemutatkozott a fejedelmi párnak.

Török ügyek.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Az angol nagykövetségnek a konstantinápolyi zavargások alkalmával okozott károk jóvátételére vonatkozó jegyzékére válaszolva, a porta jegyzéket intézett a nagykövetséghez, amelyben minden felelősséget teljesen visszautasít és tiltakozik az ellen, hogy a görög hadikárpótlást az igényelt összeg erejéig lefoglalják.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Calice báró osztrák-magyar nagykövethel ma a nagykövetek tanácskoztak, amely tanácskozásba belevonták a kikötői illetékek megvitatására kiküldött egyes bizottságban résztvevő megbizottaikat is. Elhatározták, hogy felhatalmazzák a megbizottakat arra, hogy a vegyes bizottság jelentését ad referendum irják alá.

Budapest, július 20. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból távirják: A zavargások alkalmával okozott veszteségeikért kártérítést kérő francia jegyzékre válaszul a porta minden felelősséget elhárít magáról a zavargásokért. Az orosz kormány újabb jegyzéket intézett a portához, a melyben a kaukázusba menekült örmények visszahonosítását kívánja. Novakovic szerb követ ismét lépéseket tett a portánál külön bizottság kiküldése iránt, a mely megvizsgálja a szerbek panaszait a kozsovi vilajetbeli albánok ellen és az iránt, hogy a bizottságba szerb képviselőt is küldjenek. Szinovjev a szultánnál történt legutóbbi kihallgatása alkalmával ellenezte azt a tervet, hogy albán hadtestet alakítsanak és mint legjobb eszközt az albánoknak fegyelemhez szoktatására, iskolák felállítását ajánlotta. A montegrói követ újabb sürgős előterjesztést tett annak az ígéretnek a teljesítése iránt, hogy a beranai keresztény falvaknak újra való felépítéséhez szükséges pénzt folyósítsák.

Sztrájk.

Budapest, július 20. (Saját tud. távirata.) Genfből távirják: Az építő kézművesek sztrájkja nyugtalanító jelleget kezd ölteni. A sztrájkolók megszállottak néhány épülő félben levő házat, a honnan a csendőrség elkergette őket, mire ezek néhány építési anyaggal megrakott kocsit felfordítottak. A kormány e végből erőlyes intézkedéseket tett és gyalogságot és lovaságot hívott fegyver alá. Délután egy spanyol anarchista revolverével rálőtt a csendőrségre. Az i letőt letartóztatták.

A háború.

Budapest, július 20. (Saj. tud. táv.) Cubába 28000 mázsa élelmiszert szállítottak. Egy bizottság utalványokat állít ki, melyek alapján 1½ font élelmiszert adnak minden egyénnek. — Manillát négy órán át bombázták

Budapest, jul. 20. (Saját tud. táv.) Madridból távirják: A lapok szerint a miniszterek csodálkoznak azon, hogy Torral tábornok az egész Santiago tartományt belevonta a kapitulációba. Blanco tábornagtól részletes jelentést kértek, a melyet a legfőbb haditanács elé terjesztenek. Az »Imparcial« szerint néhány

miniszter úgy nyilatkozott, hogy a béke kérése egyértelmű volna a vereség beismerésével. Az Egyesült Államok föltételei különben is oly súlyosak, hogy a háború folytatása előnyösebbnek látszik. Néhány lap szerint valószínűleg változás fog történni a miniszteriumban.

Budapest, július 20. (Saj. tud. táv.) Madridból távirják: A lapok szerint a különböző pártokból koalíció alakul a kormány ellen az alkotmányos jogok időleges felfüggesztése miatt.

KÖZGAZDASÁG.

Az istálló trágya okszerű kezeléséről.

Az istálló trágya lényegében szerves alkotórészekből áll s ezeken kívül csekély mennyiségben alkatrészeket is tartalmaz. Az istállótrágya trágyahatása tehát nem valami egyszerű, hanem nagyon is komplikált, miután különféle tényezők — szerves anyagok és bomlási termékek nitrogén, káli és foszforsav — együttes hatást fejtenek ki. Kimagasló szerepe van az istállótrágyázásnál a nitrogénnek. Az istállótrágya az állatok szilárd ürülékéből, és az alomból van összetéve. A nitrogén tartalmu hippürsavból baktériumok behatására ammóniák keletkeznek. A trágyában lévő nyers rost és a többi nitrogénmentes anyagok fekete színű humusz, víz és kénitrogén gáz képződése mellett bomlanak fel. Minél tovább bomlik a trágya, annál kisebb lesz a trágyarakás. A trágya bomlása folytonos súlyvesztéssel jár és pedig főképen szerves anyagok mennek veszendőbe. Miután az ilyen módon veszendőbe menő értékes szerves anyagok pénzértékben kifejezve sokszor tetemes veszteséget tüntetnek fel, iparkodnunk kell, hogy ezeket a veszteségeket lehetőleg csökkentjük és éppen ez okból szükséges, miszerint az istálló trágyát a telepen és a szántóföldön megfelelő módon ápoljuk.

Az istálló trágya eltartásánál kétféle képpen áthatnak veszteségek elő; vagy nagyon értékes könnyen oldható trágyaanyagok, mint a nitrogén, kálium és foszforsav kilugoztatnak és elmosatnak, vagy rothadás következtében állhatnak tetemes veszteségek elő. A kilugozás folytán netán beálló veszteségeknek elejét vehetjük azzal, hogy a trágyatelep fenekét és oldalfalát cementből készíttjük; az elpárolgás folytán beálló veszteséget konserváló anyagok igénybe vételével elkerülhetjük. Csak ujabban tanulmányozták az ammóniaképző baktériumokat s magatartásukat a különféle használatra ajánlott konserváló anyagokkal szemben. Azt találták, hogy gyors és precízítat jelenlétében az ammóniak baktériumok egész rendes működést fejtenek ki. Jelentékenyen hátráltatja az ammóniak képződést a káinit; de ez sem megbízható anyag nitrogén veszteségek elkerülésére. Igen hatásosnak bizonyultak a különféle savanyu anyagok, úgy mint: szuperfoszfát, szuperfoszfátgypsz, esetleg hig kénsav. Ami a konserváló anyagok használatát magában az istállóban illeti, tekintve azt, hogy a legtöbb gazdaságban a talaj foszforsavban szegény, célszerű az istállótrágyát mindjárt az istállóban szuperfoszfáttal behinteni.

Ha esetleg indokolt az, hogy a szuperfoszfáttal takarékoskodjunk, úgy a trágyát hig kénsavval is megöntöztethetjük. Szuperfoszfátgipszből naponta körülbelül 2 kcmot használhatunk fel 1000 kg. elősúlyra, szuperfoszfátokból 1—1.5 kgot, 50% os kénsavból 1/4 kg. is elegendő. Míg a szuperfoszfát és szuperfoszfátot az istállóban egyenletesen szórhatjuk el az almon, addig célszerű a kénsavat vízben feloldani és az istálló padmáját ezzel az eleggyel megöntözni. Miután azonban teljesen száraz istálló sokkal jobb, mint a nedves, célszerű 6—10 kg. kénsavból és 94—90 kg. mészmentes homokból egy keveréket készíteni s ebből naponta 5—8 kgot 1000 kg. elősúlyra az alomra szórni. Kitűnő konserváló anyag még a tőzeg, melyből naponta 1000 kg. elősúlyra 10 kgot szórhatunk el. A tőzeg szaporítja az istálló trágyában a humuszképző anyagot s meggátolja az ammo-

niák elpárolgását. De az ammóniak képző baktériumokat a tőzeg nem semmisítheti meg, úgy, hogy célszerű a tőzeget kénsavval együttesen alkalmazni.

Nemesak istállóban, de a telepen is szükséges a trágyát ápolni és gondozni, miután megfelelő ápolás nélkül a beálló minőségi és mennyiségi változások rendkívül nagyok lehetnek. Ha egy okszerűen kezelt istállótrágya 3—4 hónap alatt súlyából körülbelül 20%-ot veszít, miután a bomlás által keletkező gázalaku termékek elszállanak, mily nagyok lehetnek a veszteségek rosszul kezelt istállótrágyánál? Jó trágyatelepek úgy kell építve lenni, hogy a trágyalé se az alattalja ne szivároogjon, se pedig az udvaron vagy pedig a csatornán el ne folyhasson. A trágyának nem szabad uszni a trágyalében, de nem szabad tökéletesen kiszáradni sem. Ha szükséges, a trágyát időnkint megnedvesítjük trágyalével, melyhez konzerválás céljából kénsavat adunk, miáltal a trágyában levő baktériumok működését is megszüntetjük. Eső és erős napfény csökkentik a trágya jó minőségét az előbbi kilugozza a tápanyagokat, az utóbbi sietteti a bomlást és penészképződést idéz elő. A telepet az udvarnak oly részében helyezük el, ahol a trágya részben belesz árnyékolva, vagy pedig gyorsan növekedő fákat ültessünk a telep körül. Az istállóból kikapott trágyát rögtön terítsük el egyenletesen és tapossuk le, hogy a levegő hozzájárulását megakadályozzuk. Hogy egyenlő minőségű trágyát kaphassunk, célszerű a különféle trágyaféléket egyenletesen és rétegesen a telepen elosztani.

Ha magában az istállóban használtuk a megemlített konzerváló anyagokat, akkor felesleges a telepen külön konzerváló anyagot használni. Sok függ attól, miként lesz az istállótrágya a szántóföldön kezelve, mert a kifejtett hatása a kezeléstől függ, erről azonban majd más alkalommal.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. július hó 19-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 10.90. Uj 10.20. Kétsz. buza 8.—8.20. Rozs 7.—7.20. Arpa 5.10—5.20. Zab 7.90—8.—Tengeri: ó 5.60. Uj 5.10. Borsó 16.—Lencse 18.—Bab 8.20. Köleskása 12.—Burgonya 2.50. 100 kiló lángliszt 20.—, zsemlyelisz 19.—, fehérkenyér liszt 18.50, barnakenyér liszt 16.—, széna fuvarral 1.50, szalma 0.60 Szalona 68.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr. alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.20, lólgya 2.90, cserfa 3.40. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 44.—. Lámpaalaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Palinka —32. Szilva pálinka —90. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70. Nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 33.—, szappan 24.—, birka gypju 1.—, magyar gypju 30.—36. Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 33.—, mész 1.20, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 12.60, köles 6.—, repce 12.—, dió 28.—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 68, sertésus 60, juh-hus 32, veres hagyma 7, fogs-hagyma 24, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 14. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi július 19-ről: Tiszta buza körülbelül 400 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 150 hltr, árpa 250 hltr, zab 50 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 500 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 65 drb, félhizott 68, sovány 125, sütdő 220, malacz 430, hizott marha 30, jármás ökör 460, fejős tehén 290, borju 280, bivaly 16, juh és kecske 100, ló 310.

Marha ártáblázat 1898. július 19-ről Egy pár első rendű jármás ökör 330—355, egy pár másodrendű jármás ökör 235—325, egy pár harmadrendű jármás ökör 130—230. 1 pár fejős tehén 100—200. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—86. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65. 1 drb. veres borju 10—18, 1 drb. fél éves borju 17—25. 1 drb. egy éves borju 22—36, két éves borju 35—60. 1 pár hizott sertés 55—95, 1 pár fél éves 21—25. 1 pár egy éves sertés 36—52, 1 pár juh.

éves sertés 54—84, egy jó igás ló 65—120, drb pár ökörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 13—16. 1 pár borjubőr 6—8, 1 pár lóbor 7—10.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 20

Buza őszre	— — — — —	8.36
Buza tavaszra	— — — — —	4.35
Tengeri	— — — — —	5.24
Rozs őszre	— — — — —	6.53
Zab őszre	— — — — —	5.54

Értéktőzsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, július 20.

Salgótarjáni	— — — — —	622.—
Waggon-kölcsön	— — — — —	244.—
Villamos vasut	— — — — —	258.—
Osztrák hitel	— — — — —	359.—
Magyar hitel	— — — — —	394.75
Allamvasut	— — — — —	359.50
Déli vasut	— — — — —	78.—
Rimamurányi	— — — — —	253.—
Magyar jelzálog	— — — — —	250.—
Magyar leszámítoló	— — — — —	261.60
Iparbank	— — — — —	107.—
Budapest közuti	— — — — —	381.—
Kereskedelmi	— — — — —	1435.87

Bécs július 20.

Az irányzat gyenge.

Osztr. hitel	— — — — —	359.—
Magyar hitel	— — — — —	395.—
Allamvasut	— — — — —	360.38
Birodalmi márka	— — — — —	58.84

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. július 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	120.85
Magyar koronajárdék	— — — — —	99.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,0%	— — — — —	119.50
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2,0%	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	97.—
Italméresi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.80
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	— — — — —	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	— — — — —	158.—
Tiszabábalyozi és szegedi sorsjegyek kölcson	— — — — —	139.75
Osztrák járdék papírban	— — — — —	101.50
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	101.50
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	121.50
Osztrák korona járdék	— — — — —	100.75
1860. Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	142.—
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	910.—
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	394.30
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — — —	358.90
Páris vista	— — — — —	951.—
Német birodalmi márka	— — — — —	58.80
London viste	— — — — —	119.90
Páris vista	— — — — —	47.55
20 márkás arany	— — — — —	11.76

SZERKESZTŐI POSTA.

Cyklamen. Kép a jövőből legközelebb jönni fog, a másik tárczát még átolvassuk.

Sz. T. Harakócz. Utánna jártunk a dolognak, az államtükárnál is, de nem lehet. Korábban kellett volna intézkedni.

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Évadbérlet 77. szám.

Kisbérlet 75. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma esüdtörtökön, 1898. július 21-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

FÁI SZERÉNA és IVÁNFI JENŐ vendégfölléptével:

A HUN UTÓDOK.

Szomorujáték.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, pénteken:

Krémmér Jenő fölléptével:

LILI.

Énekes szimű 3 felvonásban.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ORSZÁGH ANTAL

orgona készítő.
Nagyvárad, Fő-utca 51/15

Elvállal és készít templomi orgonákat a legújabb vívmányok után.

Átalakít, javít, tisztít és hangol jótállás mellett pontosan és jutányos árban.

tisztelettel:

ORSZÁGH ANTAL,

orgona készítő.

Szives Tudomásúl!

A nyomda-ipar kizárólagos művelése céljából *papír- és írószer-kereskedésünket* teljesen felosztatjuk. Ez alkalomból az alant jegyzett gyári árakon következő iskolai és írószereket bocsájthatjuk áruba.

Kuhn-féle írótollak.

20	"	253.	"	—	—	1	"	1.05
5	"	520.	"	—	—	1	"	—90
20	"	414.	"	—	—	1	"	—90
65	"	180.	"	—	—	1	"	—45
70	"	530.	"	—	—	1	"	—65
1—1	doboz	Rond-toll	1, 2 ¹ / ₂ ,					
			3 ¹ / ₂ , 4 ¹ / ₂ , 5, 5 ¹ / ₂ , 6. sz.	—	1	"		1.25
2—2	doboz	Rond-toll	3, 4. sz.	1	"			1.25

Rigler-féle irkák és gyakorlatok.

700	db	Rajzfüzet	121. sz.	8	lapos száza	5.	—
100	"	Irka	55.	"	Számtani	"	—55
800	"	"	55.	"	Diktando	"	—55
300	"	"	51.	"	"	"	—65
100	"	"	51 ¹ / ₂	"	"	"	—52
300	"	Tiszt. füzet	282.	"	40	lapos	10.13
900	"	"	1280.	"	16	"	2.52
2250	"	Gyakorlat	1240.	"	8	"	2.70
1800	"	"	1240.	"	6	"	2.48
						Száza	
1280	"	"	1241.	"	20	vászonhát	7.83
1100	"	"	1241.	"	20	oldalv.	6.48
1350	"	"	1241.	"	10	"	3.78
2000	"	"	1100.	"	8	"	1.89
200	"	"	kis alak	8	"	Német	1.50
100	"	"	"	8	"	Dikt.	1.50
30	"	"	"	8	"	Számt.	1.50
2300	"	Szépír. füzet	64. sz.	6	"	Magyar	1.35
2000	"	"	64.	"	6	"	Számt. 1.40
2000	"	"	64.	"	6	"	Dikt. 1.35
2000	"	"	64.	"	6	"	Német 1.35

Vegyesek.

36	doboz	pecsét ostya	—	1	doboz	—20
250	darab	szines írón	—	drbonkint	—04	
2000	"	tollszár	144	drbonkint	90—1.65	krig.

Esetek, festékek különböző árban.

Midőn ez alkalmi vételre iskolai eljárások, egyesek és viszontelárúsítók figyelmét jóval a tanév kezdete előtt felhívjuk, egyszersmind b. rendeléseiket, előjegyzéseiket vagy ajánlatukat kérjük.

Tisztelettel

A SZENT LÁSZLÓ NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagyvárad, Apáca-utca 3.sz.

A helybeli „II VILMOS német császár és porosz király nevét viselő cs. és kir. 7-ik sz. huszár-ezred“

folyó hó 25-én d. u. 3 órakor

MICSKE MAJOR MELLETT

lóversenyt

rendez.

Vendégeket szívesen lát

Az ezred verseny-bizottsága.

246 1—3

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk az elárusító- és fogyasztó n. é. közönség b. figyelmét felhívni, hogy **eredeti** töltésű **DRÉHER**-féle palaczkos sernek **csakis az tekinthető**, melynek **czimkéje** és **dugója** az itt látható **védjeggyel** van ellátva.

védjegy.

Teljes tisztelettel

BOGNÁR és SZÁNTÓ,

Dréher Antal serfőzdéjének főraktára.

247 3—10

Alapított 1806.

Alapított 1806.

„ROCK“

LONDONI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alaptőke 24 millió korona.

Biztosítéki alap 74 millió korona.

Legnagyobb nyereségy részesedés. — A **Rock** által elért tiszta nyereség **két harmad** részét visszafizeti a biztosítottaknak.

Legutóbbi díjbevétele kitétt 20.214.000 koronát
felosztott nyereségyül 6.065.905

ez megfelel a díjbevételek 30 százalékának.

Tehát a legolcsóbb életbiztosító társulat

Hajdu- és a Biharvármegye részére **főképviseelő**

„Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank.“

245 2—3